

О.В. КАРДАШ, д-р техн. наук з технічної естетики, професор
(Київський національний університет технологій та дизайну)

Синтез краси та користі в дизайні корсетних виробів – життєво важлива необхідність

Рассмотрены особенности изготовления корсетных изделий. Определена их социальная значимость относительно влияния на здоровье женщины. Обоснованы проблемные вопросы дизайна с учетом безопасности использования этих изделий. Указаны пути решения проблемных вопросов.
Ключевые слова: корсетное изделие, грудная железа, красота, дизайн, безопасность жизнедеятельности.

The features of making of corset wares are considered. Their social meaningfulness is certain in relation to influence on a health of woman. The problem questions of design are grounded taking into account safety of the use of these wares. The ways of decision of problem questions are indicated.

Keywords: corset wares, design.

Форма чаш бюстгалтерів і корсетів та їхній зовнішній вигляд є найважливішими питаннями не тільки для такого вимогливого споживача, як жінка, а й, власне, для виготовлення цих виробів для забезпечення попиту і, відповідно, маркетингу та менеджменту виробництва. Адже, чим менше різновидів форм мають чаші, тим менші витрати виробника на їхнє виготовлення. Це – аксіома, підтверджена часом, проте чи задоволений споживач? Виникає питання, чи можна кількома формами (а їх у сучасному виробництві, як правило, не більше трьох) забезпечити відповідність значній кількості природних форм. Крім того, необхідно враховувати топографію – місце розташування грудної залози відносно контурів тіла і такі особливості, як, наприклад, її контакт з пахвовою ямкою. Ці питання, як виявилось, є вкрай важливими навіть не лише у зв'язку з красивою, сучасною (модною) формою.

Об'єкти та методи дослідження. За законами дизайну будь-який виріб має бути красивим та приносити користь його володарю. Чи приносять користь бюстгалтер або корсет? Існуючі основні варіанти бюстгалтерів загального призначення, серед яких: *full cup bra* – класичний бюстгалтер – із закритою чашею для формування та підтримання грудних залоз (для жінок з великим бюстом не мають альтернативи); *ballonet, korbey* – для відкритого декольте; *wonder bra* – з чашами з поролоновими чи силіконовими прокладками; *strapless bra* із знімними бретелями до вечірніх суконь з оголеними плечима (для невеликого бюсту); *push-up bra* – з чашами на каркасах (кісточках), які надають додатковий об'єм (збільшення розміру завдяки прокладкам) – використовують формоутворюючий принцип. Тому в формоутворенні ділянок тіла для отримання бажаного ефекту – безсумнівно, користь є, проте досить-таки відносна. Адже споживач задовольняється формою, отриманою стисненням ділянок тіла.

У швейному конструюванні досі використовують термін «*формоутворюючі чаші*». Досить показним є той факт, що існуючі методики конструювання чаш, власне, як і одягу, є наближеними, тобто такими, які вимагають експериментального опрацювання перших зразків, навіть на типову фігуру. Тут негативною є така виробнича сукупність: недовіршеність методики визначення форми, її розмірних ознак і технології їх вимірів, неможливість у достатньому ступені задіяти ознаки форми у матеріалі через відсутність, власне, розроблення інженерних методів формоутворення, що робить неефективним і індивідуальне шиття. Для такої сукупності навіть інноваційне тривимірне сканування буде даремним.

Постановка завдання. А якщо природна форма не вимагає корекції завдяки використанню формоутворення? Крім того, чи відчуває жінка комфорт у разі використання цих виробів? Однак, не тільки комфорт тут має значення. Поняття комфорту може мати невизначені межі залежно від темпераменту жінки, ситуаційних вимог, які диктують ту чи іншу необхідність – імітування пишних форм, або, навпаки, їх зменшення, заняття спортом тощо, за яких особливо виявляється необхідність стиснення грудної залози. При цьому каркасні деталі, як правило, спричиняють крововиливи і навіть еластичний матеріал чаші не є панацеєю та не сприяє зняттю напруження у тканинах грудної залози, які пов'язані із підвищеним тиском чаші.

Крім того, виникає реакція організму на матеріал виробу (наприклад, силікон викликає алергію, а підкладкові матеріали можуть бути оброблені фенолформальдегідами, які потрапляють до кровоносної системи із вологою, що виділяє шкіра, а це є вкрай небезпечно). Нарешті, мода, яка психологічно забезпечує престижність та надає можливість відчувати не тільки захищеність, а й переваги (це також стосується бренду виробника), заради яких багато на що запліщуються. Тому, зважаючи на переваги та недоліки, зручніше буде використати поняття – «*безпека виробу для життєдіяльності*». Інакше мовлячи – не нанесення шкоди здоров'ю під час використання та за обов'язкової естетичної довершеності.

Питання впливу корсетного виробу на захворювання грудної залози розглянуто у праці [1] із поданням значного статистичного матеріалу, як чинника для зміни існуючої системи проектування. Показники захворюваності грудної залози у жінок в Україні, на жаль, один з найбільших за європейськими мірками. Тому є необхідність більш докладного розгляду цього питання.

Результати та їх обговорення. Як показали проведені автором статті досліді, багатьом жінкам надає значного клопоту підбір виробів за антропометричними (розмірними) показниками власних форм тіла. На це витрачається значна кількість часу, однак, цей пошук часто-густо не є втішним – тут не спрацює ані висока вартість виробу, ані його торговельна марка. Багато жінок також навіть не підозрюють про симптоми, які виникають внаслідок дії виробу на організм, або ж пояснюють їх іншими причинами. Як правило, – це відчуття «важкості» чи тиску на серце, дія на дихальний апарат, яка утруднює дихання, а фактично порушуються показники гомеостазу, такі показники як: тиск; кількість серцевих скорочень за хвилину тощо. На жаль, грудна залоза, як орган, найменше інформує споживача про небезпечні умови свого існування (навіть можливий ефект «звикання» організму жінки до подібного роду відхилень – симптоми не відчужаються, а загроза здоров'ю залишається та відсутні ком-фортні відчуття).

Сформулюємо ці умови. Серед них одними з найбільш значущих є такі: *причина дії – тиск чаші на грудну залозу в процесі носіння бюстгалтера; жорстка фіксація чашею грудної залози; небезпечна дія на соскову зону, що посилюється у стані збудження під час збільшення об'єму соски чи коливань об'єму грудної залози протягом місяця, чи у період лактації – голування грудьми; реакція на жорстку дію каркасних елементів, розміщених у чаші (кітовий вус, металеві чи пластикові стрижні); рівень гігієнічних показників чаші – паропроникність, повітряпроникність та гігроскопічність її матеріалу; реакція організму людини на агресивні матеріали виробу.* Тут також важливим є урахування умов використання виробу, пов'язаних з професійними особливостями – праця за підвищеної вологості, температури (наприклад, у світлі софитів на сцені тощо, що викликає підвищене потовиділення).

Внаслідок підвищеного тиску чаші на грудну залозу виникає її деформування та розтягується спеціально підібраний матеріал, який відповідає еластичному матеріалу чаші.

А якщо чаша фіксована, або має сформовану прокладку з поролону чи прокладку з гелієвим наповнювачем, які створюють тиск на поверхню грудної залози, – тим більша немінуча поява негативного деформування тканини грудної залози, і внаслідок цього порушується метаболізм – неодмінна умова функціонування тканин тіла – обмінні процеси в них. При цьому, гігієнічні показники залишають бажати кращого, навіть якщо як підкладки використовують бавовняну тканину.

Достатньо зауважити, що на Гаваях ухвалено закон, за яким жінкам забороняється носити корсетний виріб більше, ніж 12 год. І на це є резонні обґрунтування. Вже понад десять років тому група вчених для визначення причин, які викликають захворювання грудної залози, обстежили жінок з багатьох країн різних континентів. І скрізь визначали причини – тому, що захворювання були. А на островах Тихого океану жінки були здорові. Що ж, не було причин? Так – не було, як виявилось, найважливішої. За умов підвищеної вологості та високої температури середовища тканина, розміщена на тілі, перетворюється у зволожену ганчірочку. Тому, крім пов'язки на стегнах, на тілі нічого не розміщують. Внаслідок відсутності дії на грудну залозу було відсутнє й її захворювання. Проте було б досить таки наївно вважати тільки один цей чинник вирішальним. Тим не менше, він дуже значущий.

За умов розвиненої цивілізації за багатьма показниками бюстгальтери та корсети є необхідними. На жаль, з плином часу у багатьох жінок тканини грудної залози втрачають пружність, впливаючи на зміну її форми. Це викликає необхідність корекції форми грудної залози завдяки таким виробам. Або ж їх використовують для підтримання грудної залози. Необхідність вирішення цих питань викликала появу радикальних способів. Найрадикальніший – це створення з титанових стрижнів каркасу за формою грудної залози, який прикріплюють до ребер. Решта – це пластична хірургія. Проте, наскільки вони безпечні та природні, а, крім того, наскільки багато коштують, внаслідок виникаючих ускладнень? Однак, ці способи не знімають проблеми використання корсетних виробів. В обох випадках необхідний ергономічний підхід для забезпечення коливань грудної залози під час рухів, що сприяє протіканню процесів метаболізму та відповідає природним умовам життєзабезпечення. Крім того, останнє не є останнім у арсеналі привабливості – сексапільності жінки. Це особливо стосується корсетів з їх безжалюбною фіксацією та жорсткою дією на грудну залозу.

Які ж є шляхи розв'язання цієї проблеми? Перша умова – необхідно визначити допустимі, за показниками функціонування капілярів, межі тиску чаші з визначеною формою на поверхню грудної залози, достатні для пропускання ними крові, що забезпечить нормальне протікання метаболізму – видалення шлаків та насичення киснем. Друга – забезпечення в чаші таких умов грудній залозі, у тому числі й ділянці соска, які максимально будуть близькі до природних. Для цього необхідно в розробках урахувати також і динамічні показники виробу загалом. Спроби вирішення деяких питань з цих важливих умов здійснено у роботі [2], однак це не принесло бажаних результатів. Методологічно ці питання розглянуто у роботі [3].

Не менш важливим є естетичне та конструктивне удосконалення виробу в цілому та чаші, зокрема. Необхідно передбачити розроблення форми чаші та деталей виробу на конкретних споживача та умов споживання, умов їх гармонізації із пропорційними чинниками та формою тіла. Звісно, тут конструктивних особливостей не уникнути, наприклад, конструктивні прийоми мають використовуватися не за шаблоном, як це робиться у масовому виробництві для досягнення передбаченої форми, яка не залежить від природної форми споживача, а якраз із врахуванням цієї форми, та за необхідності – отримання будь-якої бажаної, у тому числі для медичного застосування (профілактика, диспансеризація). Це відіб'ється на контурах членування деталей та ділянці їх розміщення, що стосується також і виточок. Більше того, від розмірів форми та ергономічних вимог залежить не тільки конструкція чаші, а й варіант виконання деталей виробу – опорної частини та бретелей, каркасних деталей, тут також слід дотримуватися гігієнічних

норм. Вибір матеріалу в цьому випадку має визначатися конструктивними особливостями форми чаші та відповідати ергономічним і гігієнічним показникам безпеки, а також експлуатаційним показникам – надійності (стабільність форми) та довговічності (прання тощо). Для будь-якого матеріалу має виконуватися така умова: тиск чаші P_c має не перевищувати його допустимого значення $P_{дон}$ для роботи капілярів: $P_c \leq P_{дон}$.

Завершує дизайн вибір кольору, а також оздоблювальних елементів і застібок.

І, нарешті, якими мають бути менеджмент та маркетинг виробника? В сьогоднішні переважає промисловий випуск, який відповідає масовому попиту на ці вироби, що, власне, збільшує ризики під час їх використання. Враховуючи проблемну різноманітність форм грудної залози та ризик її захворювання під впливом корсетних виробів, необхідно передбачити таку послідовність виробництва: проектування виробу має бути адресним – для конкретної жінки із урахуванням особливостей її форм, вимог безпеки та умов використання його або призначення; розроблення технічного забезпечення для отримання адресних вихідних даних та схем маркетингу, які мають забезпечувати комунікабельні умови цього процесу; розроблення документації адресного виробу та його виготовлення за умов ательє чи швейного підприємства, при цьому продуктивність адресного виготовлення має не поступатися продуктивності масового випуску, враховуючи значний обсяг виробництва. На цих етапах необхідним є використання інформаційних методів проектування та визначення параметрів, які свідчать про гарантовану безпеку виробу, пересилання та фіксації інформації. Слід зауважити, що це справа не майбутнього. Існують певні «ноу-хау», які очікують на своє впровадження.

ВИСНОВКИ

Обґрунтування проблемних питань у дизайні корсетних виробів визначило їхню соціальну значущість та необхідність розв'язання з урахуванням безпеки користування. Шляхом вирішення цих питань є адресне проектування, яке можна здійснити за промислових умов із використанням маркетингових комунікабельних схем.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Пурченошвілі Т. А. Розроблення базових конструкцій корсетних виробів з урахуванням фізіологічних чинників. Дисертація на здобуття наукового ступеня к. т. н. - К.: ДАЛПУ, 1999. - 156с.
2. Способ изготовления бюстгальтера. А.с. 1790905А1, РФ, МКИ А41 С 3/00. /О.К. Терпенова и др. (РФ) – №4886367/12; заявлено 02.11.90; опубл. 30.01.93, бюл. №4, с. 28.
3. Кардаш О. В. Проблеми дизайну в системі життєзабезпечення людини. Вісник КНУД.- 2005.- № 5.- С.68-69.

Одержано 23.05.2011

МОДНИЙ АКЦЕНТ

Осінь і зима, які приходять на зміну літу, також чудові пори року, якщо врахувати, що дарують нагоду в черговий раз оновити гардероб.

Дуже вузькі брюки та джинси-скінні поступово залишають свої позиції.

Проте, якщо бажаєте підкреслити за допомогою облягаючого низу неземну стрункість, вибирайте моделі з високою талією й насичених відтінків.

Модельєри ж послідовно впроваджують повну протилежність скінні – не просто широкі, а *дуже широкі брюки* – стильний предмет туалету, якщо, певна річ, віміти його носити.

Із акуратно застыбнутою сорочкою і одягнутим зверху коротким светром чи жакетом широкі брюки підкреслять жіночність й тендітність володарки не гірше романтичної сукні у квіточки.

Палітра нинішнього сезону, як і попереднього, в основному характеризується практичними стриманими відтінками.

Білий колір, що повільно перейшов з літа у осінь, має дещо інший вигляд: замість холодного сніжного – *теплі відтінки молока, вершків та яєчної шкаралупи*.

Його класичний компаньйон – *чорний* – так само залишається у моді.

Є й приємні виключення для любителів яскравого життя. Дизайнери включили до колекції дорогі відтінки: *рубіна, граната, сапфіра, смарагда*.

Головний відповідальний у боротьбі з депресією – *жовтогарячий* – від стриманої *теракоти до яскравого апельсина*.